

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Nc/4/2019
Identifikačné číslo spisu:	6703899967
Dátum vydania rozhodnutia:	21.10.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:6703899967.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y., bývajúceho v K., proti žalovanej D., bývajúcej v N., zastúpenej JUDr. Jánom Sitarčíkom, advokátom so sídlom v Lučenci, Dr. Herza 20, o vyporiadanie BSM, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici z prejednávania a rozhodovania sporov vedených na tomto súde pod sp. zn. 15 Co 105/2019 a 15 Co 106/2019, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici J. a J. n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania sporov vedených Krajským súdom v Banskej Bystrici pod sp. zn. 15 Co 105/2019 a 15 Co 106/2019.

Odôvodnenie

1. V konaniach vedených Krajským súdom v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 15 Co 105/2019 a 15 Co 106/2019 žalobca podaním z 3. augusta 2018 (v spojitosti s jeho následnou opravou z 30. septembra 2019) uplatnil námietku zaujatosti voči sudcom krajského súdu J. a J. ako sudcom prejednávajúcim vec v odvolacom konaní, a to z dôvodu ich údajnej ovplyvnenosti. Ovplyvnenosť a z toho vyvedenú zaujatosť prisudzoval žalobca tomu, že na sudcov podal trestné oznámenie. Ďalšie dôvody zaujatosti sudcov žalobca neuviedol.

2. K podanej námietke zaujatosti sa vyjadrili všetci namietaní sudcovia krajského súdu. J. uviedol, že sa necíti byť zaujatý a nemá žiadny pomer k stranám sporu, nevidel dôvod pre vylúčenie z prejednávania a rozhodovania vo veci, J. rovnako uviedla, že sa necíti zaujatá, nemá žiadny pomer k veci, stranám konania ani ich zástupcom a J. uviedol, že sa tiež necíti zaujatý a k stranám ani veci nemá žiadny pomer, pozná iba právneho zástupcu žalovanej JUDr. Jána Sitarčíka ako advokáta z rozhodovacej praxe.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený Krajskému súdu v Banskej Bystrici [§ 54 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)] vec prejednal a dospel k záveru, že podmienky vylúčenia zákonných sudcov z prejednávania a rozhodovania sporu neboli naplnené.

4. Podľa § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, možno mať

odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

5. Účelom úpravy pojatej do citovaného ustanovenia základného predpisu civilného sporového procesu Slovenskej republiky je prispieť k nestrannému prejednávaniu sporu, k nezaujatému prístupu súdu k stranám alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z pohľadu uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, ktorým môže byť len niektorý z nasledujúcich vzťahov:

a) k sporu (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je priamo stranou sporu alebo osobou zúčastnenou na konaní, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na spor, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť alebo tiež vtedy, ak sú tu konkrétne skutočnosti nasvedčujúce získaniu sudcom poznatkov o veci inak, než spôsobom predpokladaným právom, teda najmä dokazovaním),

b) k stranám [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu, ktorý má buď charakter rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu či relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho, ako aj negatívneho)],

c) k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní [viď vyššie pod b)].

6. Pri posudzovaní dôvodnosti námietky žalobcu vo vzťahu k zákonným sudcom o skutočnostiach majúcich privodiť ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania sporu, najvyšší súd vychádzal zo zákonnej prezumpcie nestrannosti sudcu a z toho, že výnimky z tejto prezumpcie stanovuje iba zákon. Sudca je totiž vo všeobecnosti vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu (len vtedy alebo až vtedy), ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

7. Integrálnou súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd - tu por. prílohu oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.) je garancia toho, aby v spore rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Ústavná úprava práva na spravodlivý proces (čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky, čiže ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) zároveň zahŕňa aj právo na to, aby spor nebol odňatý zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania. Zámer, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v možnosti zmať hroziace riziko, že by vo veci mohol rozhodovať zaujatý a nie nestranný sudca.

8. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci buď na návrh strany (§ 52 CSP), alebo na základe oznámenia samotného sudcu (§ 50 CSP). Obsahom práva na prerokovanie vecí pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie vecí nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia vecí pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

9. Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či preukázateľne existujú skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný

oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatost' dôležitá, ale nie rozhodujúca; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. To znamená, že nie je možné vychádzať iba zo subjektívnych aspektov nestrannosti sudcu, ale aj z hmotnoprávneho rozboru skutočností, ktoré k týmto subjektívnym pochybnostiam viedli. K vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodnutia sporu môže dôjsť iba vtedy, ak je evidentné, že pomer sudcu k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní dosahuje takej povahy a intenzity, že aj napriek zákonom stanovených povinností nebude schopný nezávisle a nestranne rozhodovať (sine ira et studio).

10. Z vyjadrení namietaných sudcov vyplýva, že všetci traja namietaní sudcovia krajského súdu sa necítia byť zaujatí, pretože ako každý z nich jednotlivo tvrdil, neexistuje tu žiaden vzťah (k sporu, k stranám ani k ich zástupcom), pre ktorý by bolo možné pochybovať o ich nezaujatosti.

11. Pre vylúčenie nie je postačujúca ani námietka žalobcu, že namietaní sudcovia sú ovplyvnení tým, že na nich žalobca podal trestné oznámenie. Vyjadrenia namietaných sudcov neindikujú v tejto rovine dôvodné pochybnosti, ani nepotvrdzujú tvrdenia žalobcu. Nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Tzv. objektívna nestrannosť sa teda posudzuje nie podľa subjektívneho postoja strany, ale podľa objektívnych symptómov - rozhodujúca je existencia objektívnych skutočností, ktoré sa ale musia preukázať a musia mať kvalifikovanú intenzitu. K tomu najvyšší súd uvádza, že v preskúmvanej veci takéto kvalifikované skutočnosti nenastali.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na vyššie uvedené nezistil naplnenie predpokladov v zmysle § 49 ods. 1 CSP zakladajúcich pochybnosti o nezaujatosti J. a J. a preto rozhodol, že ich nevylučuje z prerokovania dotknutých sporov vedených na Krajskom súde v Banskej Bystrici.

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.